

Кўпинча Бир-бири Билан Адаштириладиган Касалликлар

2
БОБ

КАСАЛЛИКНИ НИМА КЕЛТИРИБ ЧИҚАРАДИ?

Турли мамлакат одамлари ёки халқлари касалликлар сабабларини турлича тушунтиришади.

Бола ич кетишга учрайди. Нимага?

Кичик қишлоқ аҳолиси:

Боланинг ота-онаси гуноҳ қилган ва бу билан Худонинг ғазабига учраган ёки бу кўз тегиши, ёвуз руҳ кабиларнинг иши деб ўйлайдилар.

Шифокор: Болада инфекция бўлиши мумкин дейди.

Тиббиёт ходими: Қишлоқ аҳолиси тоза сув ёки ҳожатхоналардан фойдаланмаётганини айтиши мумкин.

Ўқитувчи эса билим камлигини сабаб қилиб кўрсатиши мумкин.

Одамлар касаллик сабабини ўз малака ва нуқтаи назарларига таянган ҳолда талқин қиладилар. Ким ҳақ? Балки кўрсатилган сабаблар тўғри ёки қисман тўғридир. Чунки...

Касаллик - бир неча сабабларнинг ҳосиласидир.

**Нима учун
айнан менинг болам?**

Юқорида айтилган барча сабаблар боланинг ич кетишига олиб келгандир.

Касалликларни даволаш ва олдини олиш учун яшаш жойингиздаги оддий касалликлар ҳақида тўла маълумотга эга бўлишингиз, уларни келтириб чиқарадиган сабаблар ва сабаблар мажмуасини билишингиз керак.

Ушбу китобда турли касалликлар замонавий ёки илмий тиббиётга асосланган ҳолда кўриб чиқилган.

Ушбу китобдан яхшироқ фойдаланиш ва тавсия қилинган дориларнинг хавфсиз ишлатилиши учун, сиз касалликлар ва уларнинг сабаблари ҳақида тиббий тарафдан маълумотга эга бўлишингиз керак. Бунда ушбу боб сизга ёрдам бериши мумкин.

ТУРЛИ КАСАЛЛИКЛАР ВА УЛАРНИНГ КЕЛИБ ЧИҚИШИ

Турли касалликларнинг олдини олиш ёки даволаш ҳақида ўйлаганимизда, уларни 2 гуруҳга: юқумли ва юқумсиз касалликларга бўлиб олиш ёрдам беради:

Юқумли касалликлар бир кишидан иккинчисига ўтади. Соғлом одамлар бундай касаллиги бор одамдан сақланиши керак.

Юқумсиз касалликлар бир кишидан иккинчисига юқмайдиган касалликлардир. Уларнинг бошқа сабаблари бор. Шунинг учун, қайси касалликлар инфекцияли ва қайсилари бундай эмаслигини билиб олиш муҳимдир.

ЮҚУМСИЗ КАСАЛЛИКЛАР

Юқумли бўлмаган касалликларнинг сабаблари турличадир.

Ҳаммабоп Тиббиёт Қўлланмаси 2013

Лекин улар ҳеч қачон микроб, бактерия ёки танага ҳужум қилувчи бошқа тирик организмлар орқали юқмайди ва ҳеч қачон бир одамдан иккинчисига ўтмайди. Антибиотиклар ёки бошқа микробларга қарши бошқа дорилар (136-бет) юқумли бўлмаган касалликларни даволашда фойда бермаслигини тушуниб олиш жуда муҳимдир.

Эсингизда тутинг: Антибиотиклар - юқумли бўлмаган касалликларга қарши фойда бермайди.

ЮҚУМЛИ БЎЛМАГАН КАСАЛЛИКЛАРДАН МИСОЛЛАР

Организмнинг ички бузилишидаги ўзгаришлар туфайли келиб чиққан муаммолар: артрит юрак хуружи тутқаноқ мияга қон қуйилиши мигреньли бош оғриқлар катаракта рак	Ташқаридаги бирор нарса таъсиридан келиб чиққан муаммолар: аллергия астма заҳарланиш илон чақиши чекиш йўталиш мастлик	Организмга керакли бўлган нарсаларнинг етишмаслигидан келиб чиқадиган муаммолар: овқатга ёлчимаслик кам қонлик пеллагра шапқўрлик ва ксерофтальмия бўқоқ жигар циррози (сабабларнинг бир қисми)
Туғма муаммолар: (оғиз тиртиғлиги), тутқаноқ, ғилайлик (баъзи турлари), бошқа камчиликлар ақли заиф болалар, туғма белгилар	Мия фаолиятига алоқадор муаммолар (руҳий касалликлар): бирор нарса зарарли бўлмаса-да, унинг зарарли эканлигидан қўрқиш (параноя) руҳий безовталиқ (хавотирга, васвасага тушиш), назорат қилиб бўлмайдиган қўрқинч (истерия), руҳий тушкунлик	

ЮҚУМЛИ КАСАЛЛИКЛАР

Юқумли касалликлар организмимизга зарар етказувчи бактерия ёки бошқа тирик организмлар(тирик нарсалар) кириши туфайли келиб чиқади. Улар турли йўллار билан тарқалади. Қуйида ана шу касаллик ташувчиларнинг энг муҳимлари ва улар келтириб чиқарадиган касалликлар берилган:

Ҳаммабоп Тиббиёт Қўлланмаси 2013

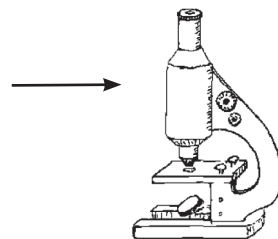
ЮҚУМЛИ КАСАЛЛИКЛАРГА МИСОЛЛАР

Касалликни келтириб чиқарувчи организм	Касаллик номи	Қандай тарқалади ёки организмга кириш йўли	Ишлатиладиган дори
Бактерия (микроблар)	ошқозон яралари	овқат орқали	бактерияларга қарши бўлган турли антибиотиклар
	сил	ҳаво орқали (йўтал)	
	қоқшол	ифлосланган жароҳат орқали	
	зотилжам (пневмония) (бази турлари)	ҳаво орқали (йўтал)	
	баъзи ич кетишлар	кир қўллар, сув, пашшалар	
	сўзак, хламидиоз, заҳм	жинсий алоқа орқали	
	қулоқ оғриғи	шамоллашдан	
	инфекцияланган яралар	ифлос нарсалар орқали	
Вирус (бактериядан кичикроқ)	йирингли яралар	тегиш орқали (ушлаш орқали)	аспирин ва оғриқ қолдирувчи бошқа дорилар (вирусга қарши яхши курашадиган дорилар кам)
	шамоллаш, грипп, кизамиқ, тепки, сувчечак, чақалоқлар шולי, вирусли ичкетар	касал одамдан, ҳаво, йўтал, пашша ва бошқалар	
	қутуриш	ҳайвонлар тишлаши	
Пўпанак (замбуруғ)	сўгал (сўнгал)	ушлаш	Антибиотиклар ёрдам бермайди. Эмлаш баъзи вирусли инфекцияларнинг олдини олиши мумкин.
	темиртки (танадаги замбуруғлар) оёқдаги замбуруғлар	тегиш ёки кийимлар орқали	Олтингургут ва сиркали мазьлар: ундецилен кислотаси (Микосептин мази)
Ички паразитлар (организм ичида яшовчи зарарли ҳайвонлар)	чов замбуруғлари		Бензил бензоат, Салицил кислотаси, Гризеофулвин (Грицин)
	Ичкадаги: куртлар, амёбалар (дизентерия)	“ахлатдан - оғизга”, ифлосликдан	Турли махсус дорилар
ташқаридаги паразитлар (танада яшовчи зарарли ҳайвонлар)	безгак	чивин чақиши	Хлорохин (ва бошқа безгакка қарши бўлган дорилар)
	битлар, бургалар, қичитма каналар	инфекцияланган одам ёки унинг уст-бошига тегиш орқали	Ҳашоратларни ўлдирувчи инсектицидлар

Ҳаммабоп Тиббиёт Қўлланмаси 2013

Бактериялар ҳам, инфекцияларни келтириб чиқарувчи бошқа организмлар каби жуда майда, уни микроскопсиз (жуда кичкина бўлган нарсаларни катталаштириб кўрсатадиган махсус асбоб) кўриб бўлмайди.

Вируслар эса бактериялардан ҳам майдадир.

Антибиотиклар (пенициллин, тетрациклин ва бошқалар) бактерия туфайли келиб чиққан маълум касалликларни даволовчи дорилардир. **Антибиотиклар вируслардан келиб чиққан шамоллаш, грипп, тепки, сувчечак ва бошқа касалликларга қарши кураша олмайди. Вирусли инфекцияларни антибиотиклар билан даволаманг.** Улар ёрдам бермайди ва зарарли бўлиши мумкин. (Антибиотиклар, 136-бетга қаранг).

БИР-БИРИДАН АЖРАТИШ ҚИЙИН БЎЛГАН КАСАЛЛИКЛАР

Ҳар хил касалликлардан келиб чиққан муаммолар бир-бирига ўхшайди. Лекин уларнинг сабаблари ва даволаш учун тавсия қилинадиган усуллари турличадир. Масалан:

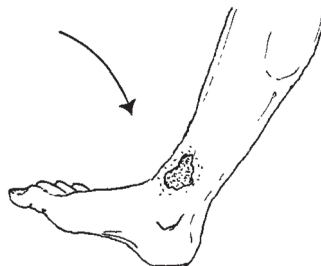
1. Борган сари озиб, ҳолсизланиб ва қорни шишиб бораётган бола куйидаги хасталиклардан бир нечаси ёки бирортаси билан оғриши мумкин:

- овқатга ёлчимаслик (548-бет)
- кўплаб аскарида (юмалоқ курт) бўлиши(263-бет) (кўпинча овқатга ёлчимаслик билан бир қаторда)
- силнинг оғир даражаси (372-бет)
- кўпдан бери давом этаётган сийдик йўллари инфекцияси (433-бет)
- жигар ёки талоқ муаммолари
- Оқ қонлик (лейкемия, қон раки) ёки лимфома

2. Катта ёшдаги одамнинг оёғидаги катта, очиқ ва секин ўсиб борувчи яра қуйидагилардан бўлиши мумкин:

- веналар варикози ёки бошқа сабаблардан (327-бет) келиб чиққан ёмон қон айланиши
- қанд касаллиги (248-бет)
- суяк инфекцияси (остеомиелит)
- мохов (359-бет)
- тери сили (397-бет)
- оғир даражали захм (439-бет)

Ҳар бир касалликни даволаш усули турлича, шунга кўра аввало касалликни ажратиб олиш керак. Биринчи қарашда кўпгина касалликлар кўринишидан бир-бирига ўхшаш бўлиши мумкин. Лекин тўғри берилган саволлар ва изланишлар орқали сиз касалликни аниқловчи керакли маълумот ва белгиларни кўришингиз мумкин.

Ушбу китоб кўплаб касалликларнинг типик тарихи ва белгилари тўғрисида маълумот беради. Лекин эҳтиёт бўлинг! Касалликлар доим ҳам айtilган белгиларни кўрсатмаслиги мумкин, ёки белгилар адаштирувчи бўлиши мумкин. **Мураккаб, оғир ҳолатларда шифокорга мурожаат қилишингиз керак бўлади.** Баъзан махсус текширувлар ўтказиш ва анализлар топшириш керак.

**Ўз билимингизнинг чегарасидан чиқиб кетманг!
Бу китобдан фойдаланишда сиз осонгина хатога йўл
қўйишингиз мумкин.**

Ҳеч қачон билмайдиган нарсангизда билафонлик қилманг. Агар касалликнинг давоси аниқлигига ишончингиз комил бўлмаса ёки касаллик жуда жиддий бўлса, тиббий ёрдамга мурожаат қилинг.

КЎПИНЧА АДАШТИРИЛАДИГАН ЁКИ БИР ХИЛ НОМ БИЛАН АТАЛАДИГАН КАСАЛЛИКЛАР

Микроб, бактериялар ёки уларга қарши курашувчи дорилар маълум бўлмай туриб ҳам одамлар касалликларга оддий номлар қўйиб олганлар. Бир хил ёки ўхшаш муаммоларни келтириб чиқарувчи турли „юқори иситма“ ёки „биқин оғриши“ каби касалликларга бир хил ном берилган. Дунёнинг кўп жойларида шу оддий номлар ҳозиргача ишлатилади. Шаҳарда малакасини оширган шифокорлар кўпинча бундай номларни билмайди ва ишлатмайдилар. Шунинг учун, баъзан одамлар „шифокор даволай олмайдиган касаллик“ билан оғрияпман деб ўйлайдилар ва бундай **“уй касалликлари”**ни доривор ўтлар ёки халқ табobati усуллари билан даволайдилар.

Лекин кўпинча бу “уй касалликлари” ёки „халқ касалликлари“ тиббий илмда бор касалликлар билан бир хилдир. Уларнинг номи ҳар хил, холос.

Кўп касалликлар халқ табobati усуллари билан яхши даволанади. Лекин баъзи касалликларни замонавий дорилар билан даволаш яхшироқ ва хавфсизроқдир. Бу, айниқса, зотилжам(пневмония), терлама, сил ёки туғруқдан кейинги инфекциялар каби ҳоллар учун муҳимдир.

Қайси касалликларда замонавий дорилар керак ва қандай дорилар ишлатилиши зарурлигини ҳал қилиш учун, ушбу китобда берилган маълумотлардан фойдаланиш ва тиббиёт ходимларидан сўраш орқали касаллик турини билиб олиш муҳимдир.

Агар сиз китобдан излаган касалликнинг номини топа олмасангиз, бу касалликни унинг бошқа номини ёки ўхшаш муаммолари зикр этилган бобдан изланг.
МУНДАРИЖА ва КАСАЛЛИКЛАР КЎРСАТКИЧИни назардан кечиринг.

Агар сиз касалликнинг қандай эканлигини билмасангиз ва касаллик жиддийга ўхшаса, тиббий ёрдам олишга ҳаракат қилинг.

ХАЛҚ ТОМОНИДАН КАСАЛЛИКЛАРГА БЕРИЛГАН НОМЛАРДАН МИСОЛЛАР

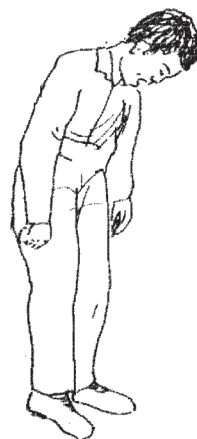
БОШ ОҒРИҚ қуйидагилардан бири сабабида келиб чиқиши мумкин:

- Руҳий сиқилиш (кучли хавотирланиш, стресс) дан келиб чиққан бош оғрик: бош сиқиб оғрийд, оғрик доимий бўлиши ёки бир неча соат давом этиши мумкин.
- Мигреньли бош оғрик: бирдан келадиган қаттиқ бош оғриқлар, қайт қилиш, ёруғликда иккала ёки фақат бир кўзда оғрик туриши билан давом этиши мумкин. (300-бетга қаранг)
- Юқори қон босими: агар бу сабаб бўлса, босим одатда 140/90 дан ортиқ бўлади, 245-бетдаги „Юқори қон босими“ мавзусига қаранг.
- Тушкунлик: айниқса, агар бутун бош доимо оғриб турса. 333-бетга қаранг.
- Агар касалнинг иситмаси бўлса ва у жуда хаста ва ланж бўлса, бу менингит бўлиши мумкин, уни дарҳол даволаш керак. 14-бобдаги „Менингит“ мавзусига қаранг.
- Кучаяётган ва борган сари зўраяётган бош оғриқлар, баъзан ўсманинг натижаси бўлиши мумкин. Олдин боши ҳеч оғриманган, лекин бош оғриғи борган сари кучаяётган одамлар тезда шифокорга кўринишлари керак.

ЛАНЖ БЎЛИШ қуйидагилар билан бирга кўп нарсалар сабабли келиб чиқиши мумкин:

- Тушкунлик (депрессия ёки хавотирга тушиш, 333-334- бетларга қаранг).
- Ухлай олмаслик-уйқусизлик
- Яхши озиқланмаслик ёки оғир анемия, 11-бобга қаранг.
- Ҳомиладорлик, 19 ва 20-бобларга қаранг.
- Сил, ОИТС(СПИД,734-бет), сариқ(13-боб) ва паразит инфекциялар (12-боб) сингари сурункали касалликлар
- Қалқонсимон безнинг кам гормон ишлаб чиқариши. Бўқоқ бўлиши мумкин. Йодланган туз

Ҳаммабоп Тиббиёт Қўлланмаси 2013

ишлатинг. 249-бетга қаранг.

- Қандли диабет (11-боб) ва юрак етишмовчилиги (22-боб) сингари бошқа касалликлар.
- Юқори қон босимиға қарши ишлатиладиган баъзи дорилар сизни чарчатиши мумкин. Агар сизнинг дорингиз бундай таъсир қилаётган бўлса, шифокорингиз билан бошқа дори ичиш тўғрисида гаплашинг.

Кўпинча чарчаган одамларга „қон босимингиз пасайиб кетди“ дейишади. Қон босимингиз 90/60 дан паст бўлмаса, ўрнингиздан турганингизда бошингиз айланмаса, чарчоғингиз сабабини бошқа нарсадан изланг. Одамлар бирор киши ўзини чарчагандек ҳис қилса, унинг „совуғи ошиб кетибди“ дейишади. Агар сиз ўзингизни чарчагандек ҳис қилсангиз, турли-туман овқатлардан истеъмол қилишга эътибор беринг (11-боб).

ЮРАК КАСАЛЛИКЛАРИ ВА ЮРАКНИНГ ТЕЗ УРИШИНИ қуйидагилар келтириб чиқариши мумкин:

- Хавотирга тушиш ёшларда, айниқса, аёлларда кўпроқ учрайди. 336-бетга қаранг.
- Юрак касалликлари одатда 50 дан ошган одамларда учрайди. 23-боб. Иситмаси бор ёшларда ревматик иситма бўлиши мумкин. 21-боб.
- Агар касал вазн йўқотаётган бўлса, қалқонсимон без иши кучайган бўлиши мумкин. 11-боб.
- Кўп қора чой ёки кофе ичиш. 11-боб.
- Оғир камқонлик, 11-боб.

ШАМОЛЛАШ

- Шамоллаш каби инфекциялар, сийдик йўллари ёки қулоқларнинг бактериал инфекциялари, бронхит ёки ич кетар, 13-бобга қаранг.
- Юқумли бўлмаган сабаблар: кўз касаллиги (16-боб), аллергик таъсирлар, астма (13-боб) ёки терининг бошқа кўп ҳолатлари (15-боб).

БЕЛ ОҒРИҒИ, БУЙРАК ШАМОЛЛАШИ ЁКИ БЕЛНИНГ ПАСТКИ ҚИСМИНИНГ ОҒРИШИ бўйича 13-бобга қаранг.

- Белнинг тортилиб қолиши, бел ҳаракат қилганида оғрийди, бу мускул чўзилиши ёки умуртқа дискининг силжиши бўлиши мумкин. (13-боб)
- Буйрак тоши ёки инфекцияланиши. Одатда сийганда оғриқ

сезилади. 18-боб.

- Тушкунлик (депрессия), кўпинча белнинг пастки қисмида оғриқ сезаётган одамларда тушкунлик бўлади. 13-бобга қаранг.
- Агар иситма бўлса, сил каби суяк инфекцияси бўлиши мумкин, 14-бобга қаранг.

НОМЛАРНИНГ АДАШТИРИЛИШИДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН ТУШУНМОВЧИЛИКЛАР

Замонавий тиббиёт тилида рак - инфекция эмас, балки тананинг бирор жойида пайдо бўладиган одатдан ташқари ўсмадир. Ракнинг кўп учрайдиган оддий турлари қуйидагилардир:

Тери раки (396-бет) Кўкрак беги раки (505-бет) Бачадон ёки тухумдон раки (506-бет)

Тананинг исталган қисмида қаттиқ, оғриқсиз, секин-аста ўсиб борадиган ҳар қандай ўсма рак бўлиши мумкин. Рак хавфли бўлиб, операция қилиниши керак.

Агар рак борлигига гумон қилсангиз, тез тиббий ёрдам олинг.

ИСИТМА ЧИҚАРУВЧИ КАСАЛЛИКЛАРНИНГ АДАШТИРИЛИШИ

Иситма деб **тана ҳароратининг нормадан
ортиб кетишига** айтилади.

Касалликнинг олдини олиш ёки даволаш
учун уни бошқалардан ажратиш муҳимдир.

Қуйида муҳим белгиси иситма бўлган
бир неча ўткир касалликлар келтирилган.
Чизмалар ҳар бир касалликда иситманинг
қай тариқа бўлишини (иситманинг чиқиши
ва пасайиши)ни кўрсатади.

Безгак (Ўзбекистонда кам учрайди.) (352-бет)

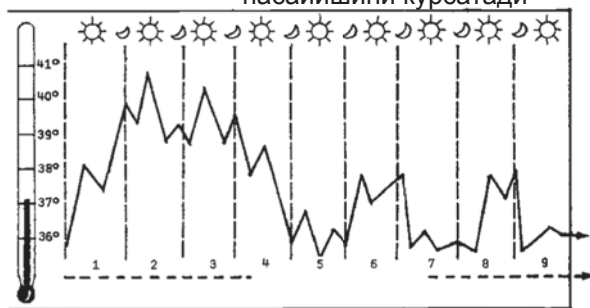
Қувватсизлик, эт увишиб,
жунжикиш ва иситмалаш
билан бошланади. Иситма
бир неча кун кўтарилиб
пасайиб туриши мумкин.
Иситма кўтарилганда одам
қалтирайди, пасайгандан
сўнг терлайди. Иситма
ҳар 2 ёки 3 кунда бир неча
соатга кўтарилиб туради.
Бошқа кунлари касал тузук
бўлиши мумкин.

Ич терлама (Тифоид) (355- бет)

Шамоллашдек бошланади.
Ҳарорат ҳар куни оз-
оздан кўтарилиб боради.
Томир уриши нисбатан
секинлашади. Баъзан ич
кетади ва сувсизланиш
бошланади. Қалтироқ ёки
алаҳсираш (беморнинг
аҳволи жуда оғир)
ҳодисалари бўлиб туради.

БЕЗГАК УЧУН
ИСИТМА ЖАДВАЛИ

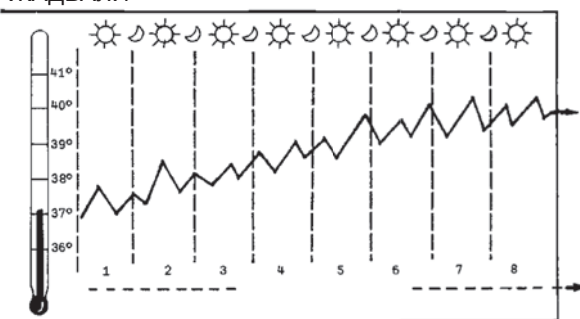
Эгри чизиқ ҳарорат
кўтарилиши ва
пасайишини кўрсатади

касаллик кунлари

ТЕРЛАМА
УЧУН ИСИТМА
ЖАДВАЛИ

Иситма ҳар куни оз-оздан
кўтарилади

касаллик кунлари

Тошмали терлама (ТИФ) (358-бет)

Ич терламага ўхшаш.

Қизамиқдагига ўхшаб, учлари бироз кўкарган тошмалар тошади.

Сариқ касал (321-бет)

Одамнинг иштаҳаси

йўқолади. Овқатланиш ёки чекишни ҳам хоҳламайди.

Кўнгли айниб, қайт қилгиси келади.

Кўзининг оқи ва териси сарғаяди; сийдиги тўқ сариқ ёки жигар ранг;

ахлати оқиш бўлади.

Баъзан жигар катталашади ва сезувчанлиги ошади.

Енгил иситма чиқади.

Бемор жуда ҳолсиз бўлади.

Енгил иситма чиқади.

Бемор жуда ҳолсиз бўлади.

Бемор жуда ҳолсиз бўлади.

Ўпка шамоллаши

(Зотилжам) (315-бет).

Тез-тез, саёз нафас олиш, ҳансираш.

Иситма тез кўтарилади. Одам йўталади, кўк, сариқ ёки қон аралаш балғам чиқиши кузатилади.

Кўкрак қафасида оғриқ сезилиши мумкин.

Одам оғир касал бўлади.

Одам оғир касал бўлади.

Одам оғир касал бўлади.

Одам оғир касал бўлади.

Одам оғир касал бўлади.

Одам оғир касал бўлади.

Ревматик Иситма (556-бет)

Бу касалликка, умуман болалар ва ёшлар кўпроқ чалинишади.

Бўғинлар оғриб, юқори ҳарорат кўтарилади.

Булар кўпинча томоқ оғриғидан сўнг бошланади.

Кўкрак қафасида оғриқ, қисқа-қисқа нафас бўлиши мумкин.

Қўл ва оёқлар одамнинг ихтиёридан ташқари ҳаракатланади.

Қўл ва оёқлар одамнинг ихтиёридан ташқари ҳаракатланади.

Қўл ва оёқлар одамнинг ихтиёридан ташқари ҳаракатланади.

Қўл ва оёқлар одамнинг ихтиёридан ташқари ҳаракатланади.

Қўл ва оёқлар одамнинг ихтиёридан ташқари ҳаракатланади.

Қўл ва оёқлар одамнинг ихтиёридан ташқари ҳаракатланади.

САРИҚ КАСАЛ УЧУН ИСИТМА ЖАДВАЛИ

Умуман иситма енгил бўлади

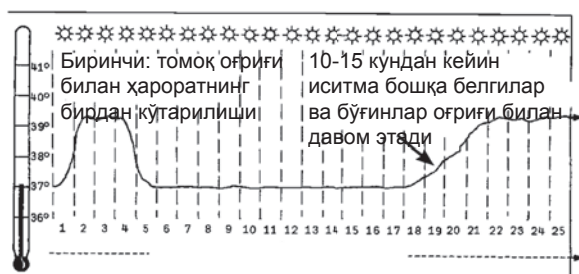
касаллик кунлари

ЎПКА ШАМОЛЛАШИ (ЗОТИЛЖАМ, ПНЕВМОНИЯ) УЧУН ИСИТМА ЖАДВАЛИ

касаллик кунлари

РЕВМАТИК ИСИТМА УЧУН ИСИТМА ЖАДВАЛИ

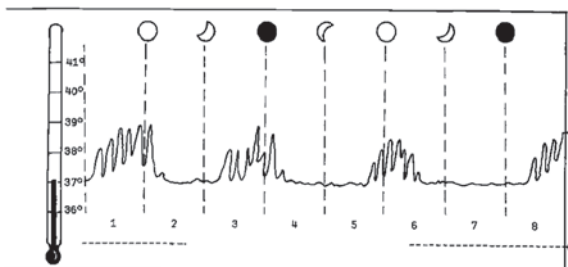
касаллик кунлари

Бруцеллэз (354-бет)

Аста-секин чарчаш, бош ва суяк оғриқлари билан бошланади. Одам кечалари иситмалаб, терлайди. Иситма бир неча кунга йўқолиб кетади, сўнг қайта келади. Бу ойлаб ёки йиллаб давом этади

Бруцеллэз УЧУН ИСИТМА тўлқинсимон бўлиб
ЖАДВАЛИ

Пешин пайтида иситма
келади, кечаси тушади

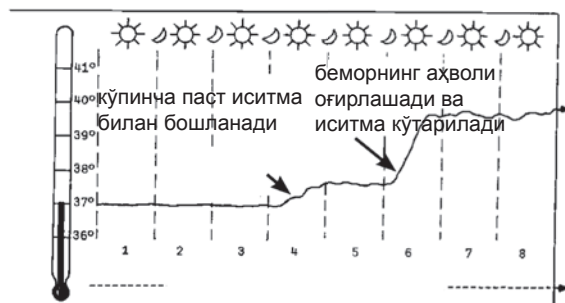

касаллик ҳафталари

Туғруқдан кейинги иситма (501-бет)

Туғруқдан кейинги биринчи куни ёки кечроқ бошланади. Бошланишида паст бўлиб, кейинчалик кўтарилади. Сассиқ ҳид бўлиши ва қин йиринглаши мумкин. Оғриқ ва баъзан қон кетиши кузатилади.

ТУҒРУҚДАН КЕЙИНГИ ИСИТМАНИНГ ЖАДВАЛИ

бола туғилгандан кейинги кунлар

Юқоридаги барча касалликлар хавфли бўлиши мумкин.

Юқорида айтилганларга ўхшаш белгилар ва иситма билан ўтадиган касалликлар кўп. Ушбу касалликларни ажратиш қийин. Уларнинг кўпи анчагина жиддий бўлади. Иложи бўлган маҳалларда тиббий ёрдамга мурожаат қилинг.